

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:

Miesięcznie 5 k. — h.

Z odnośnikiem do domu . 6 k. — h.

Na prowincji z przesyłką pocztową:

Miesięcznie 6 k. — h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr 46, dom Hempla.

Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 5 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.

Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 30 halerzy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska Nr 72; w Składach Win i Towarów Kolonjalnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska Nr 16; J Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej.

Cena ogłoszeń:

Na 1 str. wiersz drobnym pismem 2 k. — h.

. III 1 . 20 .

. IV — . 60 .

Drobne za wyraz — . 120 .

KINO Y. CZARY.

Tylko przez 4 dni!

Począwszy od czwartku 3 października 1918 r.

Ulubienica publiczności
sławna piękność

MIA MAY

O F I A R A . . .

w głównej roli wzruszającego dramatu w 6 cz., na tle doby obecnej

Obrazy ilustruje artystyczny kwartet pod dyktando p. FOGELMANA.

K I N O - „ C O R S O ” - T E A T R
KOŚCIELNA Nr. 9.

OD DZIŚ

CARSKA FAWORYTA

dramat dworski w 6 aktach na tle zakulisowego życia cara MIKOŁAJA II-go.

Rzecz dzieje się w Petersburgu, Warszawie i Carskim Siole.

Muzyka kameralna zastosowana ściśle do obrazu pod kierunkiem p. W. JANISZEWSKIEGO.

Szczegóły w programach.

Początek przedstawień w dni powszednie o g. 5, w Sobotę, Niedzielę i Święta o g. 4.

Kasa otwarta na godzinę przed przedstawieniem.
Dyrekcja.

Teatr „MIRAZ”

(Miniatury)

w sali balowej Hotelu Europejskiego

Od czwartku 3 października

S T A N O B L Ę Ż E N I A operetka Tavrosa
oraz

Nowy program kabaretowy.

Występy baletmistrza teatrów warszawskich B. Brodelkiewicza z partnerką J. Kajzerówną.

Edward Suchański

Księgarnia w Radomiu

poleca jako podręczniki

Geometrię — Kisielewa

tom I planimetria II stereometria.

Dzieje powszechne — Jezierskiego

w 1 tomie, poleca się szczególnie samoukom.

Geografię Polski — Pawłowskiego

dla klas wyższych. Wydanie galicyjskie ilustr.

Trygonometrię — Gutkowskiego

autora doskonałego podręcznika do algebry.

Dzieje naszej ojczyzny — Dąbrowskiej
wykład popul. dziejów i ustroju Polski str. 210.

Dyktańda polskie — Osieckiej

do etymologii i składni pisownia według prof. Kryńskiego.

Geografię początkową — Gayówny

z opisem krajów Polski. Zalecone do szkół ludowych.

TELEGRAMY.

Komunikat niemiecki.

ZACHODNIA WIDOWNIA WOJNY.

BERLIN, 2 października. (B.K.).
Donoszą urzędowo:

Oddanie St. Quentin.

Na północ od Staden wzięliśmy stu jeńców przy odpięciu nieprzyjacielskiego ataku. Po obu stronach Ipres na drogach wiodących do Bolselaere i Menin wielokrotnie atakował wróg bezskutecznie. Nieprzyjaciół wtargnął do Ledghem, w przeciwnym kierunku wzięliśmy wschodnią część miejscowości, częściowe ataki nieprzyjaciela na południe od La Basse odrzucono. Na polu walki pod Cambrai odparto ośmiokrotnie szturm wroga na północ od Sancy. Wróg przedarł się przejściowo przez Abancourt, Bautigny i na

południe od Blecourt na Buvillers nasz przeciwnik odrzucił wroga po za Abancourt i Bautigny, ochroniono dzielnych obrońców Blecourt od oskrzydlenia. Pod i na południe od Cambrai rozchwiał się atak nieprzyjacielski. Rumilly pozostało w ręku wroga. Pomiędzy Le Catelet i Oise przebiegał nasz front przedostatniej nocy na wschód od St. Quentin przez Berthenicourt nad Oise. Przeciwnik odcinkowo Estrees, Joncourt, Lesilins rozwinęły się w ciągu dnia silne ataki nieprzyjaciela. Po obu stronach Sequebert natarł nieprzyjaciół, przeciwnikiem odrzucono go. St. Quentin w którym wczoraj były tylko nasze oddziały wywiadowcze obsadził wróg na północ zachód od Reims cofnęliśmy nasze wojska od Vesle, następujący wróg stanął wieczorem na linii Vantelsay, Villers, Fanqueux. W Szampani rozchwiał się kontynuowane jednolite ataki Francuzów przeciw naszym liniom między Somme Py a

Aure. Przedostatniej nocy nowe linie po obu brzegach Aisne biegnęły od Monthois przez Chollerange, las pod Atry, na północ od Binerville przez Quer i las Argoński do Apremont. Oddziały czołowe odparły na tym froncie wielokrotne ataki wroga. W miejscowym przedsięwzięciu atakowem zostali Amerykanie wyparci z lasu Ognon i sąsiednich linii.

BERLIN, 2 październ. (Wieczorem). (B. K.). Silne walki częściowe we Flandrii i Szampani. Koło Cambrai dzień spokojny.

Pierwszy generał kwatermistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEDEN, 2 październ. (B. K.).
Donoszą urzędowo:

Na froncie Jalo umiarkowana działalność artylerji i patroli.
Szef sztabu jeneralnego.

Wielka manifestacja pokojowa w parlamencie austriackim.

WIEDEN, 2 października (BK). Parlament rozpoczął dyskusję nad wczorajszym oświadczeniem prezesa ministrów, w sprawie pokoju a szczególnie nad stanowiskiem rządu do prawa samookreślenia narodów. Niemcy socjaldemokraci żądają pokoju na podstawie: stworzenia związku narodów, zaniechania wojny gospodarczej, wyrzeczenia się aneksji, odbudowania Serbji, Czarnogórze i Belgji, załatwienia spraw wschodnich na podstawie samookreślenia. Sprawę polską winna rozstrzygnąć polska konstytuanta. Załatwienie spraw południowych na podstawie samookreślenia Włochów i południowych Słowian. Ukraińcy protestują przeciwko przyłączeniu Galicji wschodniej do Polski.

Deklaracja polska.

Daszyński, Głębiński i Tertilt żądają w imieniu narodu polskiego przywrócenia niepodległego państwa polskiego, z własnym wybrzeżem morskim, w skład którego winny wejść wszystkie terytoria z przeważającą ludnością polską przedewszystkiem zaś Szląsk. Polacy muszą wziąć udział w kongresie pokojowym, który ostatecznie ma załatwić sprawę polską.

Posel Ofner żąda aby ministerstwo spraw zewnętrznych, z przedstawicielami parlamentów austriackiego i węgierskiego, rozpatrzyło warunki pokoju, przedewszystkiem 14 punktów prezydenta Wilsona.

Oświadczenie Czechów.

Posel czeski Stanek rozwija program czesko-słowacki, ostro napadając na Niemców i Węgrów. Podkreśla solidarność między południowymi Słowianami, Polakami i Czechami i jedyną drogę do pokoju widzi w przyjęciu 14-tu punktów Wilsona.

Niemiecko-narodowy posel Waldner napiętnował mowę Staneka jako zdradę państwa. „My służności naszych spraw bronie będziemy pełną siłą, wytrwamy w obronnej walce, nierozdzielnie związani z naszym sprzymierzeńcem”.

W sprawie Słowian południowych godzą się Niemcy na kroakie rozwiązanie, żądają jednak zabezpieczenia interesów austriackich.

Niemcy uznają prawo Polaków do samodzielnego rozstrzygnięcia sprawy polskiej i wogóle prawa narodów do swobodnego rozwoju, przy zagwarantowaniu praw mniejszości i siły całego państwa.

Oświadczenie połudn. Słowian.

Posel Koroszeo (słoweniec) oświadcza, że późno się zjawia z autonomją naro-

dowa. Dziś niema siły na świecie, która by oddzieliła Kroatów i Serbów od Słoweńców.

Chrześcijańsko-socjalny poseł Hauser wyraża nadzieję, że kroki pokojowe rozpoczęte zostaną przy nadarzającej się sposobności i że w porozumieniu z niemieckim sprzymierzeńcem dadzą się konkretnie ustalić cele pokoju, które wyjaśnią nasz stosunek do nieprzyjaciół.

Naród niemiecki, który w tej wojnie poniósł wielkie ofiary, gotów ponieść jeszcze większe dla cennego dobra pokoju.

Oświadczenie Prezesa Koła Polskiego Tertila.

Polacy są również szermierzami pokoju, gdyż największe ich nadzieje łączą się z wynikiem wojny. Wobec czego każde oświadczenie pokoju jest dla nas pożądane.

Nasze zatrudnienia są spowodowane notą pokojową Burjana, która odbiegała znacznie od wczorajszego oświadczenia prezesa ministrów.

Odnosnie Bułgarii należy sobie życzyć aby system prawdy i rzuconych wyjaśnień zastąpił system ludzenia.

W tych wypadkach można się również dopatrzeć jaśniejszej strony, a mianowicie że wola ludu otworzy drzwi do powszechnego pokoju.

W czasach ogólnego zwycięstwa zasad demokratycznych, wobec zmienionych warunków głosy polskie brzmią również zgodnie.

Prezes ministrów przyznał wczoraj Polakom w sposób o wiele bardziej katagoryczny niż Burjan prawo samostanowienia o swojej przyszłości.

Polacy żądają jednakowoż aby w rozstrzygnięciu tych spraw brali udział nie tylko przedstawiciele Kongresówki, lecz wszystkich Polaków wogóle. Nurtujące Polskę prądy, dążące do zrealizowania myśli naszej niepodległości w formie łączności z monarchją, mają źródło w całej przestrzeni i opierają się na walkach legionów.

Mówca poleca się na ofiary kraju, trudności jakie napotkała sprawa wojska polskiego, na proces w Marmarosziget.

Polakom muszą przyznać państwa całego świata, że tutaj otwarcie mówią jakie zasady uważają za podstawę pokoju. Wskazuje na to dzisiejszy wniosek Głębińskiego, Daszyńskiego i Tertila.

Chrześć. soc. Mataja. Musimy się zdecydować wejść na drogę samodzielnosci i prawa samostanowienia narodów i to nie jest przymusem zewnętrznym, ale z uznania ich niezbędności.

Wniosek Głębińskiego.

Głębiński doręczył pod koniec posiedzenia wniosek domagający się zwołania międzynarodowego kongresu pokojowego, któryby rozstrzygnął sprawę polską wraz ze wszystkimi zagadnieniami międzynarodowemi.

Narada w Berlinie.

BERLIN, 2 października, (po południu) (B. K.). Pod przewodnictwem cesarza Wilhelma odbyła się w pałacu kanclerza Rzeszy narada, w której przyjęli udział:

kanclerz hr. Hertling, gen. feldmarszałek Hindenburg, książę Max Badeński, vice kanclerz Payer, vice prezes Freiber, szef tajnego gabinetu cywilnego Berg i wielu sekretarzy stanu.

Audjencje.

WIEN, 2 października. (B. K.). Cesarz udał się wczoraj wieczorem z Reichenau do Baden, gdzie przyjął szefa sztabu generalnego Arza. Późem cesarz pojechał do Wiednia i przyjął na audjencji specjalnej ministra spraw zewnętrznych Buriana i prezesa ministrów Hussarka. O godzinie 11¹/₄ w nocy cesarz wrócił do Reichenau.

Reprezentant Polski pozostaje w Sofji.

LWÓW, 2 października (BK). Z Warszawy donoszą, że reprezentant polskiego departamentu stanu w Sofji zwrócił się telegraficznie do rządu polskiego zapytaniem, czy ma pozostać w Sofji i w tym wypadku gdy Bułgaria odłączy się od państw centralnych. Odpowiedź brzmi, że powinien on we wszelkich okolicznościach pozostać na swym stanowisku, jako opiekun mieszkających w Bułgarii Polaków.

Kronika polityczna.

W dn. 2 b. m. Gabinet cywilny Rady Regencyjnej otrzymał zawiadomienie, iż rządy państw okupacyjnych zatwierdziły p. Jana Kucharzewskiego na stanowisku prezesa ministrów.

Polacy w armji amerykańskiej.

„New-York World” donosi: Polacy którzy służą w armji amerykańskiej, nie są według ustaw Stanów Zjednoczonych obowiązani do pełnienia służby wojskowej. Sekretarz stanu Baker uznał niedawno lojalizm Polaków i wyraził się, że 400.000 Polaków walczyło na frontach koalicji przed wejściem w walkę pierwszych amerykańskich batalionów. Amerykańskie listy strat wykazują, że 8 procent raunych w formacjach amerykańskich należy do narodowości polskiej.

Iwanow naczelnym wodzem.

Jenerał Iwanow, znieważony przez bolszewików w Rydze i pozbawiony przez nich stopnia jenerała—został mianowany naczelnym wodzem wszechsyberyjskich armji.

Jenerałowi Iwanowi zwrócono uroczysto zabrane mu ongi jeneralskie odznaki i epolety.

Liczba miejsc na wydziale medycznym.

Ze względu na brak pomieszczeń w pracowniach i laboratoriach Wydziału lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydało zarządzenie, by ogólna liczba studentów I i II semestru studjum medycyny w roku akademickim 1918/19 nie przekraczała 300.

Przeciw grypie w szkołach.

Pisma warszawskie podają następującą odezwę ministerjum zdrowia publicznego:

W związku z coraz częstszymi wystąpieniami zachorowań w szkołach młodzieży szkolnej na influencę (grypę), zwaną ukraińką lub hiszpanką, nieraz o ciężkim przebiegu, ministerjum zdrowia zwraca uwagę pp. lekarzy szkolnych, ażeby uwzględniali następujące punkty:

1) młodzież, zdradzającą pierwsze objawy tej choroby lub podejrzaną o tę chorobę, natychmiast ze szkoły usuwać;
2) młodzież, powracającą po tej chorobie ze szkoły, poddawać starannym oględzinom lekarskim; dzieci niezupełnie wyleczone do szkoły nie dopuszczać; nawet w przypadkach o lekkim przebiegu przestrzegać terminu 5 dniowego, jako minimalnego okresu trwania choroby;

3) nie pozwalać na uczęszczanie do szkoły tym dzieciom, w których rodzinie stwierdzono kilka wypadków ciężkich zachorowań na influencę do czasu wyzdrowienia osób chorych;

4) w razie, gdyby w poszczególnych klasach liczba zachorowań wyniosła więcej niż 30% ogólnej liczby uczniów, klasy te na kilka dni mają być zamknięte dla dokonania w nich odkażenia.

Bilans handlowy.

Ministerjum przemysłu i handlu przy. stało do opracowania przedwojennego bilansu handlowego ziem polskich, przedewszystkiem zaś bilansu Królestwa Kongresowego.

Cyfry bilansu zestawione mają być możliwie sumarycznie tak jednak, aby dawały dokładny obraz naszej wymiany zagranicznej przed wojną.

Z GODZINY NA GODZINĘ.

Kalendarzyk. Dziś: Kandyda i Ewalda.

Jutro: Franciszka Seraf.

Wschód słońca o godzinie 6.19. Zachód o godzinie 6.37. Długość dnia godzin 12.17.

Kronika miejska.

Radom, 3 października.

== Zabłąkany. I znów do redakcji naszej skierowano chłopca sierotę, Jana Widłaka lat 15, przybyłego z Kiele w poszukiwaniu pracy, który znalazł tymczasowy przytułek w Komisarjacie m. m.

Może który z okolicznych dworów zechciałby zająć się losem sieroty, który jest chętny do pracy a za takąową pragnie tylko przytułku.

== Kradzież. Z dn. 1 na 2 b.m. złodzieje wyjąwszy szybę z okna w mieszkaniu Spirytusa Symchy na parterze przy ul. Staro-Krakowskiej pod № 11 skradli ubrania damskie i dziecięce oraz 40 łokci materiału. Wartość skradzionych rzeczy poszkodowany określa na 6100 kor.

Tę samą noc z mieszkania p. B. Siaskiej przy ul. Marjackiej № 11 skradziono bekiesze damską na lisach z kołnierzem karakulowym wartości 3000 kor.

Dn. 30 u. m. o godz. 9 wieczorem do mieszkania p. Paschalskiego na pierw-

szem piętze przy ul. Spacerowej pod № 5 zakradli się złodzieje, przystawisz drabinę do jednego z okien frontowych. Na szczęście spostrzeżono ich zawczasu i kradzież dla tego nie udała się.

Ze sceny i estrady.

Z teatru.

Przez dziś i jutrzejszą sobotę teatr będzie nieczynny. W niedzielę na wieczorowym przedstawieniu ukaże się po raz pierwszy „Modelka”, operetka jednego z lepszych kompozytorów francuskich Soupe'go.

W niedzielę po południu „Manewry Jesienne”. Początek popołudniowego przedstawienia po południu o godzinie 4-ej.

W próbach operetki „Sulamita”, „Sprzedana narzeczona”, „Gejsza”, „Róża Stambuła”, oraz „Mandaryn Wu”, sztuka w 3-ach aktach Verona i Orena.

Teatr Popularny.

Afisz Teatru Popularnego zapowiada na sobotę dn. 5 b. m. po raz drugi „Polskie Swaty” sztukę ludową w 2 akt. ze śpiewami i tańcami oraz arcy-komiczną operetkę w 1 akcie p. t. „Wesoły karawaniarz”.

Na niedzielę 6 b. m. wesołą krotoczwilę w 3 aktach p. t. „Porwanie Sabinek”.

W próbach „Królowa Przedmieścia” sztuka w 5 aktach ze śpiewami i tańcami.

Jak leczyć „hiszpankę”?

W „Kölnische Wochenschrift” ogłasza dr. Marcovici sposób uleczenia „hiszpanki” w 24 godz. Sposób postępowania z chorem jest następujący. Natychmiast po pierwszych objawach febrы podać należy pacjentowi dawkę kalomelu (0,3 do 0,6, grama), w cztery i ośm godzin później po półgramowym proszku aspiryny w połączeniu z decygramem kofeiny. Wszystkie w ten sposób przez niego traktowane wypadki wolne były już w 24 godziny od febrы i mijały bez żadnych komplikacji.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Biuro pośrednictwa kupna i sprzedaży „W. KARCEWSKI i S-ka” w Radomiu, plac 3 Maja № 5.

POSZUKUJE:

1) Kupna i dzierżawy: większych i mniejszych majątków ziemskich; 2) podmiejskich gospodarstw małych z zabudowaniami i ogrodami. 3) Kupna domów: 3) garnituru salonowego, stylowego i gabinetowego, fantazyjnego; 4) dubeltówki 16 lub 20 kal.; 5) spółnika lub pożyczki 60 tysięcy rubli do prowadzenia cegielni.

MA DO SPRZEDANIA:

Place różnej szerokości i długości w Radomiu. Do odstąpienia dzierżawę majątku ziemskiego blisko Radomia, 14 włók; ziemia psenna, rzepakowa i jęczmienna, inwentarz martwy i żywy kompletny, zabudowania w stanie doczym.

Blizszych wiadomości udziela biuro. 963-12

Z powodu wyjazdu po bardzo niskich cenach sprzedaje się

kredens, szafa do ubrań, kanapa, dwa duże i dwa małe dywany, palto jesienne, materace włosiane, lustro, kufer drowniany i lisy. 999—3

Teatr Polski H. CZARNECKIEGO

W niedzielę dnia 6 października DWA PRZEDSTAWIENIA
o godz. 4-ej po pol.—ceny zniżone
Manewry Jesienne
operetka w 3 aktach E. Kalmana.
Tańce -- Ewolucje.

Modelka

operetka w 3 aktach Soupe'go.

We wtorek dnia 8 października pierwszy raz
SULAMITA
Córka Jerozolimy
operetka w 4 aktach—7 obrazach, muzyka Goldfadena—tłomacz. J. Barnasa.
Tańce — Ewolucje

Radomska Spółka Ogrodnicza
Plac 3 maja 1, (w podwórzu).

Sprzedaje
kartofle po halerzy 28 za funt.
Na pudy taniej.

SKLEP OTWARTY:
od godziny 8-ej rano do 12-ej w południe i od 2-ej po południu do 6-ej wieczorem.
W niedziele i święta od 8 do 10 rano.

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY
St. Brzozowski i M. J. Szmorliński
w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Poleca:

Tekturę smołowcową, Cement, Wapno, Gwoździe, Rury wodociągowe i kanalizacyjne, Łączniki do rur, Lampki elektryczne.

Redaktor: Henryk Niedzwiedzki.

Druk „J. K. Trzebiński”—Radom.
Za pozwoleniem censury wojennej.

Wydawnictwo Gazety: „Głos Radomski”.

Radomska Fabryka smarów
WŁAŚCICIELE
St. Brzozowski i M. J. Szmorliński „STEMAR”
BIURO SPRZEDAŻY: Radom — Plac 3-go Maja № 1.
POLECA: **Oleje maszynowe i cylindrowe.**
Smary do osi, trybów, smar do lin stalowych i konopnych.
Tłuszcz „Tovote’a, Dzilecie i t. p.